

Bevolkingstrends

Kernprognose 2015–2060: Hoge bevolkingsgroei op korte termijn

2015 | 19

**Coen van Duin,
Lenny Stoeldraijer,
Han Nicolaas,
Jeroen Ooijevaar,
Arno Sprangers**

De kernprognose 2015–2060 beschrijft de verwachte ontwikkeling van de Nederlandse bevolking tussen 2015 en 2060. Deze prognose is een update van de Bevolkingsprognose 2014–2060, die in december 2014 werd gepubliceerd. In de kernprognose zijn de veronderstellingen voor kindertal, migratie en sterfte geactualiseerd. Voor de korte termijn is er in elk van deze componenten een aanzienlijke bijstelling, omdat de immigratie, de geboorten en de sterfte zich in 2015 beduidend anders ontwikkelden dan was voorzien. Door de sterk gestegen asielmigratie wordt in de eerste prognosejaren een aanzienlijk sterkere bevolkingsgroei verwacht. Begin 2020 wordt een bevolkingsomvang van 17,3 miljoen voorzien, 90 duizend personen meer dan volgens de bevolkingsprognose 2014–2060. Tot 2060 loopt het verschil tussen de prognoses op tot 120 duizend inwoners. De kernprognose voorziet 18,2 miljoen inwoners in dat jaar.

1. Inleiding

CBS werkt sinds 2015 voor de demografische prognoses met een driejaarlijkse publicatiecyclus. Eind 2014 werd een nieuwe prognose voor de bevolking naar leeftijd, geslacht en herkomstgroepering gepubliceerd (de bevolkingsprognose). Eind 2015 en 2016 worden updates van deze prognose gepubliceerd, waarbij de bevolking niet naar herkomstgroepering wordt onderscheiden. Voor de lange termijn dienen de veronderstellingen uit de voorgaande bevolkingsprognose als richtlijn. Deze updates worden kernprognoses genoemd, omdat alleen over de kernvariabelen wordt gepubliceerd. Tegelijkertijd met de kernprognose van 2015 wordt een prognose van de toekomstige huishoudenssamenstelling van de bevolking gepubliceerd (de huishoudensprognose). Medio 2016 brengen CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) een prognose van huishoudens en bevolking in Nederlandse gemeenten uit (de regionale prognose). In 2017 volgt een nieuwe bevolkingsprognose.

Dit artikel beschrijft de kernprognose voor de periode 2015–2060. Ten opzichte van de bevolkingsprognose 2014–2060 zijn hierin de veronderstellingen geactualiseerd op basis van de recente ontwikkelingen.

2. Recente ontwikkeling en vergelijking met de prognose 2014–2060

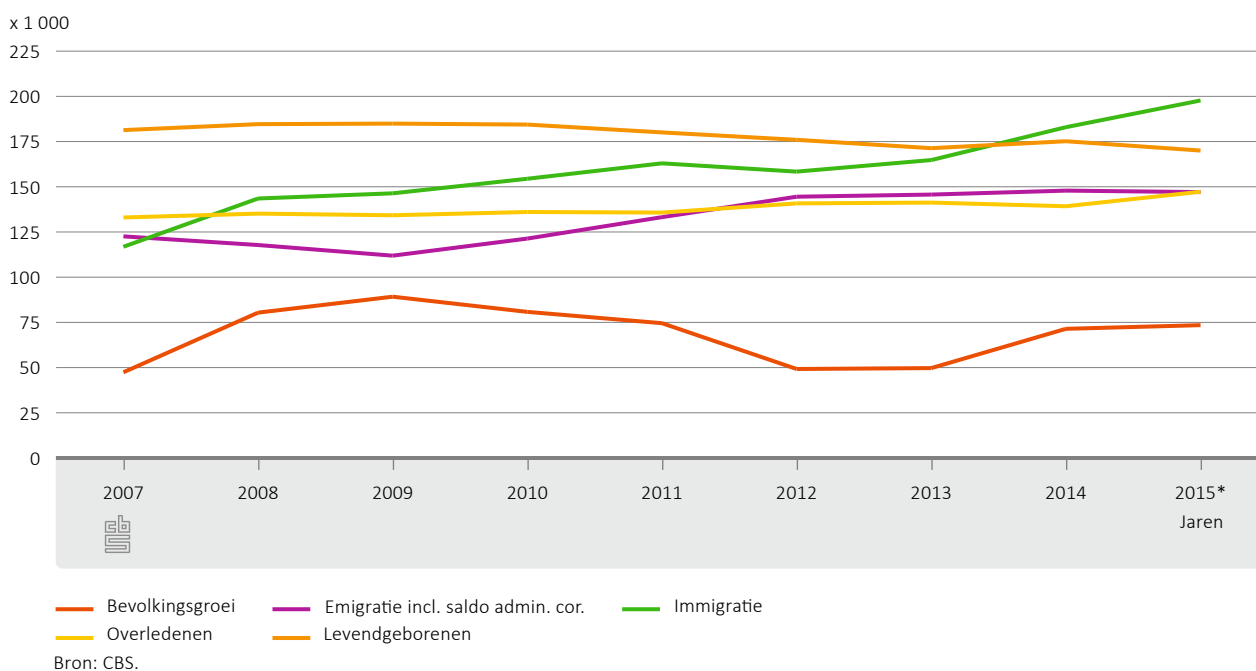
2.1 Recente bevolkingsontwikkeling

De afgelopen zes jaar kenmerkt de bevolkingsontwikkeling zich door toenemende migratie, dalende geboorten en stijgende sterfte. In de periode 2009–2012 steeg de emigratie sneller dan de immigratie, waardoor de bevolkingsgroei vertraagde. Vanaf 2013 is de immigratie

verder opgelopen terwijl de emigratie bijna gelijk bleef, waardoor de bevolkingsgroei versnelde. Dit kwam deels door toenemende immigratie vanuit andere EU-lidstaten, maar voornamelijk door stijgende asielmigratie, met name van Syriërs. Het totale aantal immigranten steeg van 158 duizend in 2012 tot bijna 200 duizend in 2015 (raming op basis van de voorlopige maandcijfers tot en met oktober).

De bevolkingsgroei in 2015 wordt op 73 duizend inwoners geraamd. Ondanks de gestegen immigratie is dat slechts iets hoger dan in 2014, doordat de natuurlijke aanwas in 2015 zeer beperkt was. Het aantal geboorten daalde scherp, terwijl het aantal sterfgevallen juist sterk steeg.

2.1.1 Bevolkingsontwikkeling 2009–2015

2.2 Vergelijking bevolkingsprognose en realisatie voor 2014 en 2015

De ramingen voor de migratie, geboorte en sterfte over 2014 die in de bevolkingsprognose 2014–2060 werden gebruikt sloten redelijk aan bij de realisaties. Het aantal immigranten werd met 3 duizend onderschat en het aantal emigranten met 4 duizend. De raming voor geboorten lag duizend te laag, die voor sterfgevallen duizend te hoog. Tezamen genomen werd de bevolkingsgroei voor 2014 met 2 duizend onderschat.

De prognose van de bevolkingsgroei in 2015 (volgens de bevolkingsprognose 2014–2060) komt vrijwel overeen met de nieuwe raming (op basis van de voorlopige maandcijfers tot en met oktober). Uitgesplitst naar de componenten zijn er echter grote verschillen. Het aantal immigranten steeg veel sterker dan voorzien en werd met 14 duizend onderschat. Het aantal geboorten lag 7 duizend lager dan verwacht en het aantal overledenen 5 duizend hoger.

2.2.1 Bevolkingsontwikkeling 2014 en 2015, waarneming en prognose (duizendtallen)

	Waarneming		Prognose		Verschil	
	2014	2015*	2014	2015	2014	2015
Levendgeborenen	175	170	175	178	-1	7
Overledenen	139	147	141	142	1	-5
Immigratie	183	198	180	184	-3	-14
Emigratie incl. saldo admin. cor.	148	147	144	147	-4	0
Bevolkingsgroei	71	73	70	73	-2	-1

Bron: CBS.

3. Bijgestelde veronderstellingen en resultaten

De veronderstellingen voor geboorte, sterfte en migratie zijn op basis van de recente ontwikkelingen geactualiseerd. Voor de vruchtbaarheidscijfers zijn nieuwe leeftijds patronen afgeleid. Het model voor de sterfteprognose is opnieuw geschat, waarbij de recente cijfers voor totale sterfte en longkankersterfte in Nederland en andere West-Europese landen zijn meegenomen. Bij immigratie zijn de kortetermijnveronderstellingen sterk aangepast naar aanleiding van de toegenomen instroom van vluchtelingen. Voor de lange termijn wordt aangesloten bij de immigratieaantallen uit de laatste bevolkingsprognose (Van Duin, Stoeldraijer en Ooijevaar, 2015).

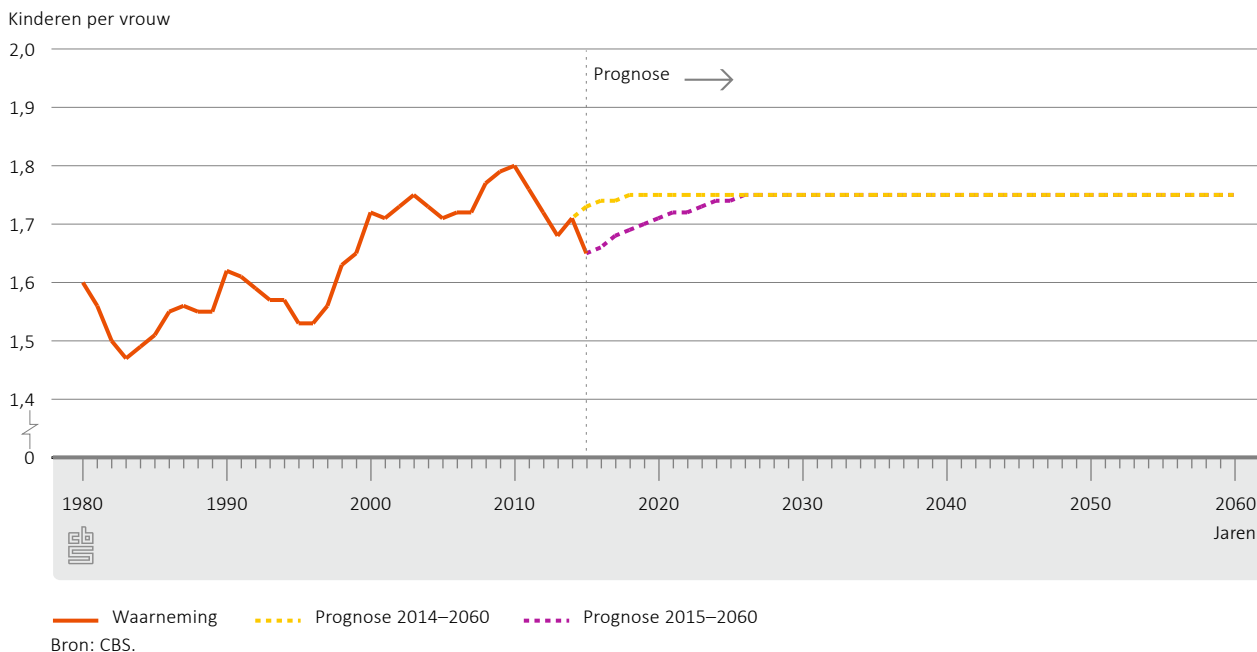
3.1 Geboorte

De bevolkingsprognose uit 2014 veronderstelde dat het gemiddeld kindertal per vrouw, het totale vruchtbaarheidscijfer, na de toename in 2014 direct verder zou stijgen tot een structureel niveau van 1,75 vanaf 2018. In 2015 was er echter een hernieuwde daling van het kindertal, naar 1,65 kinderen per vrouw. Net als bij de eerdere dalingen na 2010 is vooral een afname zichtbaar in de geboorten bij jonge vrouwen, terwijl de geboorten bij de oudere dertigers en veertigers, die het krijgen van kinderen niet lang meer kunnen uitstellen, wel op peil bleven. De gemiddelde leeftijd waarop vrouwen hun kinderen krijgen is daardoor toegenomen. In de kernprognose wordt aangenomen dat de gemiddelde leeftijd bij geboorte van het eerste kind nog iets verder stijgt, van 29,0 jaar in 2014 naar 29,2 jaar vanaf 2025. Het duurt voor nieuwe generaties jongeren langer om 'gesetteld' te raken. Door de flexibilisering op de arbeidsmarkt vinden ze minder snel een vaste baan, terwijl ze te maken hebben met hogere huurlasten en strengere eisen voor hypotheekverstrekking dan eerdere generaties. De stap naar een kindvriendelijke woning wordt daardoor minder snel gemaakt. Behalve de leeftijd van eerste moederschap is ook de leeftijd waarop jonge mensen gaan samenwonen en de leeftijd waarop ze trouwen de afgelopen jaren gestegen (Van Duin en Stoeldraijer, 2015).

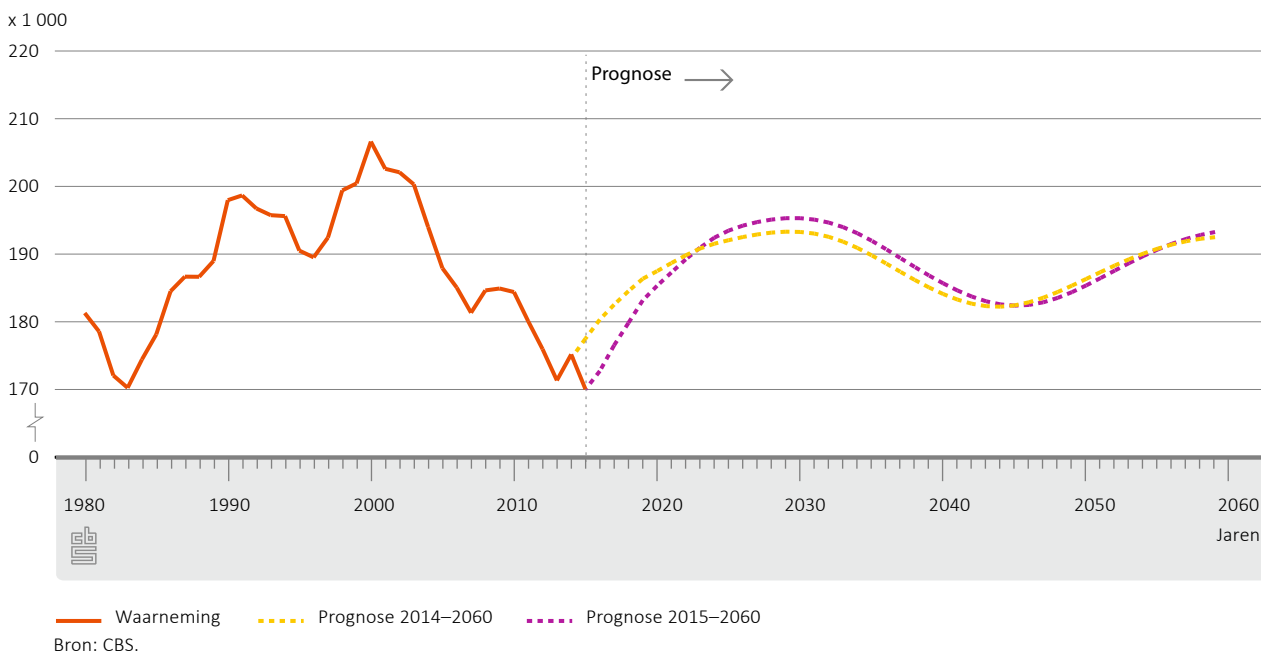
De vorige prognose ging uit van een gemiddelde moederschapsleeftijd van 28,7 jaar voor de lange termijn. Doordat de nieuwe prognose een half jaar extra uitstel veronderstelt,

blijft het totale vruchtbaarheidscijfer langer beneden de verwachte structurele waarde van 1,75 kinderen per vrouw. Dit niveau wordt volgens de bijgestelde veronderstellingen pas vanaf midden jaren twintig weer gehaald.

3.1.1 Totale vruchtbaarheidscijfer; waarneming, prognose 2015-2060 en prognose 2014-2060

3.1.2 Levendgeborenen; waarneming, prognose 2015-2060 en prognose 2014-2060

Voor de eerstkomende jaren geeft de kernprognose een lager aantal geboorten dan de bevolkingsprognose vanwege het lagere gemiddelde kindertal. In de loop van de jaren twintig worden juist meer geboorten verwacht, hoewel de veronderstelling voor het gemiddeld kindertal daar ongewijzigd is ten opzichte van de vorige prognose. Dit komt door de naar boven bijgestelde verwachtingen voor de immigratie. Meer immigranten betekent meer vrouwen van rond de dertig in de bevolking, van wie een deel in Nederland kinderen zal krijgen.

Het aantal geboorten loopt volgens de kernprognose op van 170 duizend in 2015 tot 195 duizend in 2030. De stijgingen en dalingen die na 2025 in het geboorteaantal te zien zijn, met een piek rond 2030 en 2060 en een dal rond 2045, weerspiegelen de schommelingen in het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijdsgroepen.

3.2 Sterfte

De jaarlijkse sterfterisico's voor mannen en vrouwen nemen al sinds het midden van de negentiende eeuw af. Hierdoor is de virtuele levensduur doorlopend gestegen. Deze levensduur, die ook de periode-levensverwachting wordt genoemd, is de leeftijd die iemand zou bereiken als de sterftেকansen-naar-leeftijd van een gekozen jaar diens hele leven zouden gelden. Het geeft aan hoe oud een pasgeborene uit dat jaar gemiddeld zou worden als vanaf dat jaar de vooruitgang op het gebied van gezondheid en medisch kunnen zou stilvallen.

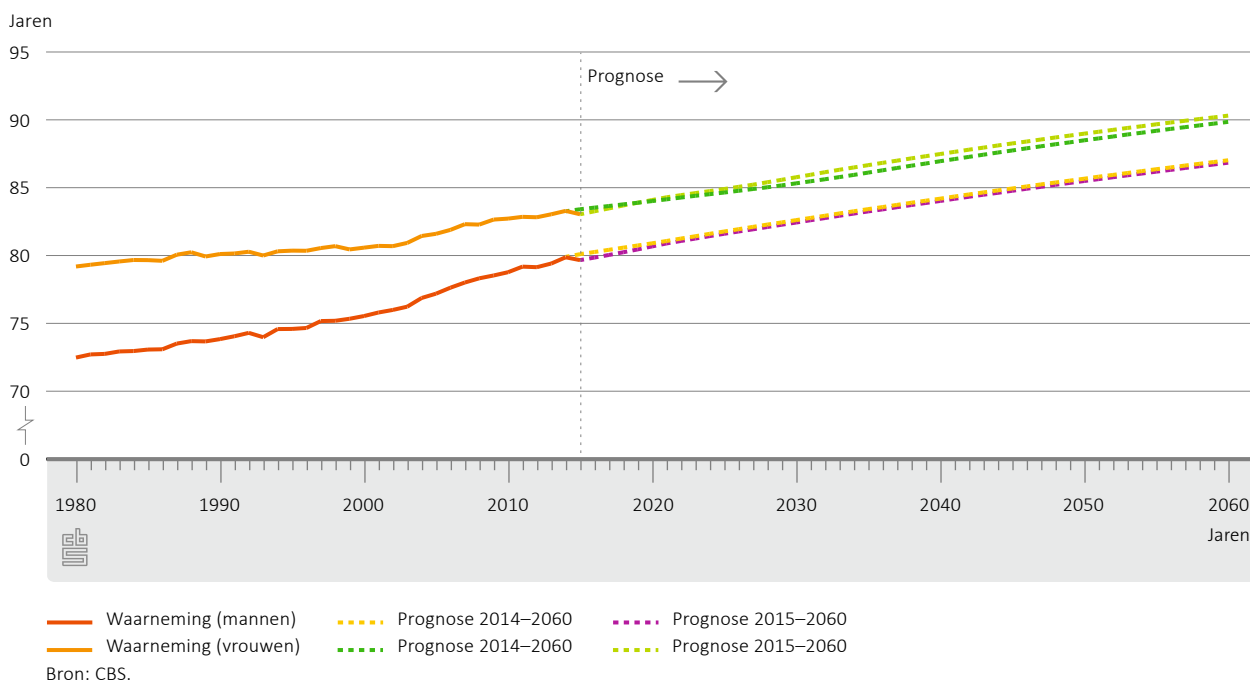
In 1980 gold voor mannen een virtuele levensduur van ruim 72 jaar en voor vrouwen van 79 jaar. In 2014 was dit gestegen tot bijna 80 jaar voor mannen en ruim 83 jaar voor vrouwen. De kernprognose verwacht een verdere stijging tot bijna 87 jaar voor mannen en ruim 90 jaar voor vrouwen in 2060.

Het CBS gebruikt voor de prognose van de levensduur een model dat voor de lange termijn uitgaat van de stabiele, dalende trend in de sterftেকansen in West-Europa (Stoeldraijer et al., 2013; Janssen et al., 2013). Hierdoor hebben tijdelijke versnellingen en vertragingen een minder groot verstrend effect op de toekomstverwachtingen dan wanneer alleen van de Nederlandse trend was uitgegaan. Het model houdt ook rekening met het effect van rookgedrag op de sterfte, wat voor Nederland met name belangrijk is om de geslachtsverschillen in de sterftetrends goed te beschrijven. Ten opzichte van de prognose uit 2014 zijn extra waarnemingen voor de totale sterfte in 2014 en de longkankersterfte in de jaren 2013–2014 meegenomen bij het schatten van de sterftetrend.

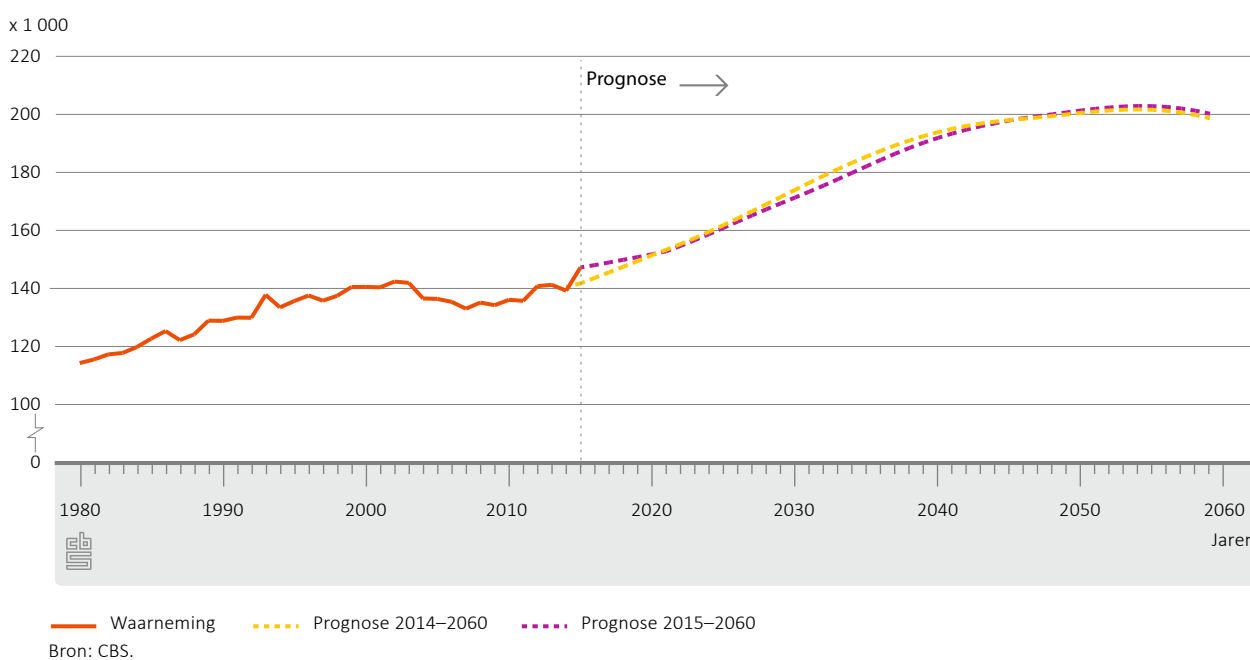
In 2015 is het aantal sterfgevallen sterk gestegen. Er overleden 8 duizend inwoners meer dan in 2014. De virtuele levensduur van mannen en vrouwen daalde daardoor met ruim 0,2 jaar. Vooral in de wintermaanden aan het begin van het jaar overleden er meer mensen dan het jaar daarvoor, de periode van verhoogde sterfte viel samen met een griepgolf (CBS, 2015). Een jaar eerder lag de sterfte juist opvallend laag. Fluctuaties in de virtuele levensduur zijn niet ongebruikelijk. Om te voorkomen dat deze de langetermijnverwachtingen beïnvloeden wordt bij de bepaling van de sterftেকansen vijf jaar en verder in de toekomst niet geëxtrapoleerd vanaf het niveau in het laatst waargenomen jaar (2015), maar vanuit het gemiddelde niveau in de laatste drie waargenomen jaren (2013–2015). Hierdoor werkt de daling in 2015 slechts beperkt door in de langetermijnprognose voor de virtuele levensduur.

Grafiek 3.2.1 toont de virtuele levensduur volgens de oude en nieuwe prognose. Voor de korte termijn komt de kernprognose lager uit door de toegenomen sterfte in 2015. Op de lange termijn is de virtuele levensduur van vrouwen volgens de kernprognose hoger dan in de bevolkingsprognose (+0,5 jaar in 2060), met name doordat de rookgerelateerde sterfte van vrouwen zich de laatste jaren gunstig heeft ontwikkeld. Voor mannen ligt de virtuele levensduur in 2060 volgens de kernprognose 0,2 jaar lager dan volgens de bevolkingsprognose.

3.2.1 Virtuele levensduur (periode-levensverwachting); waarneming, prognose 2015-2060 en prognose 2014-2060

3.2.2 Overledenen; waarneming, prognose 2015-2060 en prognose 2014-2060

Ondanks de stijgende levensduur zal in de komende decennia het aantal sterfgevallen sterk toenemen door de vergrijzing. De kernprognose voorziet een stijging van 147 duizend overledenen per jaar in 2015, naar ruim 200 duizend vanaf eind jaren veertig. In de eerste prognosejaren worden iets meer sterfgevallen voorzien dan in de bevolkingsprognose, tussen 2030 en 2040 juist iets minder.

3.3 Immigratie

Sinds 2013 heeft het conflict in Syrië geleid tot een toename van het aantal vluchtelingen dat naar Europa komt. Volgens de UNHCR staken 219 duizend vluchtelingen in 2014 de Middellandse Zee over richting Europa. Dat aantal is in 2015 aanzienlijk toegenomen. Tot en met de eerste week van november wordt hun aantal op 730 duizend geschat.

In de eerste helft van 2015 werden er minder eerste asielverzoeken in Nederland ingediend dan een jaar eerder, maar vanaf juni begon de toename van de vluchtelingenstroom ook hier door te werken. Met name in het derde kwartaal was er een sterke toename, waarbij de stijging in oktober deels het gevolg was van een inhaalslag bij het registreren van asielverzoeken (Tweede kamer, 2015).

De asielmigratie steeg minder snel dan het aantal eerste asielverzoeken. Dit had vooral te maken met de tijd die het kost om de procedures te doorlopen. Van immigratie is pas sprake als een asielzoeker in een Nederlandse gemeente wordt ingeschreven. Dat mag pas als een verblijfsvergunning is toegekend, of, als de procedure lang duurt, een half jaar na indiening van het asielverzoek. Als een verblijfsvergunning is verstrekt, mag de asielzoeker tot drie maanden daarna een aanvraag indienen om gezinsleden op grond van dezelfde verblijfsvergunning naar Nederland te laten komen. Wordt deze aanvraag toegekend, wat momenteel tot zes maanden kan duren, dan mogen deze gezinsleden tot drie maanden na toekenning van de aanvraag naar Nederland reizen. Deze gezinsleden, de zogenoemde nareizigers, gelden ook als asielzoekers.

Omdat het aantal eerste asielverzoeken pas in het derde kwartaal sterk toenam, is het grootste deel van de extra asielmigranten die dit uiteindelijk zal opleveren nog niet zichtbaar in de cijfers over 2015. Het aantal eerste asielverzoeken in 2015 wordt geraamd op 46 duizend, 25 duizend meer dan in 2014. Op basis van de maandcijfers immigratie tot en met oktober wordt het aantal asielmigranten op 31 duizend geraamd: 12 duizend meer dan in 2014.

Voor het berekenen van de toekomstige asielmigratie op basis van het aantal asielverzoeken zijn de volgende veronderstellingen gebruikt: een toekenningspercentage van 70 procent en een vertraging van een half jaar tussen het indienen van het asielverzoek en het moment dat de betreffende asielzoeker in het bevolkingsregister wordt bijgeschreven (de asielmigratie). Per toegekend asielverzoek wordt uitgegaan van gemiddeld 0,8 nareizende familieleden, die gemiddeld een jaar na indienen van het asielverzoek immigreren. Deze veronderstellingen zijn gebaseerd op het verloop van het aantal asielverzoeken, de asielmigratie en het aantal nareizigers in de periode januari 2013 tot en met september 2015. Uitgaand van deze veronderstellingen levert een eerste asielverzoek uiteindelijk gemiddeld 1,3 asielmigranten op.

Het toekenningspercentage van 70 procent is hoog ten opzichte van de jaren voor 2013. De meeste asielzoekers hebben op dit moment de Syrische of Eritrese nationaliteit, of zijn staatloos. Dit zijn groepen waarvoor het toekenningspercentage dicht bij de 100 procent ligt, vanwege de grote risico's waaraan ze in hun herkomstland bloot staan. In de jaren voor 2013 werd in ongeveer de helft van alle gevallen een verblijfsvergunning toegekend.

Door het grote aantal asielverzoeken dat momenteel in de pijplijn zit, zal het aantal asielmigranten in 2016 sterk toenemen. Hoe de asielmigratie zich daarna ontwikkelt hangt voornamelijk af van de toekomstige instroom van asielzoekers. Die is bijzonder onzeker, wat het maken van een trefzekere prognose moeilijk maakt. Voor de verwachte ontwikkeling spelen diverse zaken een rol.

Tot en met oktober 2015, de laatste maand waarover bij het maken van deze prognose cijfers beschikbaar waren, was er nog sprake van een stijgende lijn in het aantal asielverzoeken. Ook de schattingen van de totale instroom van vluchtelingen naar Europa bleven stijgen, ondanks de verslechterde weersomstandigheden. Dit suggereert dat de piek in de instroom mogelijk nog niet is bereikt.

Hoewel er al veel vluchtelingen naar Europa gekomen zijn, is er nog altijd een grote groep potentiële vluchtelingen in Syrië en in vluchtelingenkampen in naburige landen. Er lijkt daarom geen reden om aan te nemen dat het grootste deel van de vluchtelingen die naar Europa zouden willen komen inmiddels gearriveerd is. Ook is er vooralsnog geen uitzicht op een snelle oplossing van het conflict in Syrië. Dit wijst erop dat de omvang van de vluchtelingenstroom nog een tijd op het huidige niveau zou kunnen blijven.

Aan de andere kant zijn er beleidsmaatregelen genomen, of in voorbereiding, die tot doel hebben de toestroom van vluchtelingen te beperken en te reguleren. Op 29 november sloot de EU een verdrag met Turkije waarin is afgesproken dat Turkije de grenscontroles zal verscherpen. Vanaf midden 2016 zal Turkije volgens het akkoord illegale migranten die vanuit Turkije naar de EU zijn gereisd terugnemen (Europese Raad, 2015). De EU gaat financieel bijdragen aan de opvang van vluchtelingen in Turkije. Beter opvang in Turkije leidt er mogelijk toe dat minder vluchtelingen naar Europa willen komen. Daarnaast is de EU begonnen met initiatieven om de buitengrenzen beter te bewaken. Plannen om vluchtelingen met een verdeelsleutel over EU-landen te verdelen ondervinden vooralsnog veel tegenstand vanuit met name Oost-Europese lidstaten. Mocht dit alsnog geïmplementeerd worden, dan kan het de instroom naar de West-Europese lidstaten, die momenteel de meeste asielzoekers krijgen, wellicht matigen. Ook individuele landen nemen initiatieven om het aantal asielzoekers te beperken. Nederland heeft het aantal controles in de grensgebieden opgeschroefd om mensensmokkelaars te traceren, en op 27 november kondigde de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan dat de procedure voor het toelaten van nareizigers wordt verzwaard.

Als uitgangspunt voor de prognose wordt genomen dat het gemiddeld aantal eerste asielverzoeken in 2016 op hetzelfde niveau zal liggen als in het derde kwartaal van 2015: 15 duizend per kwartaal, wat neerkomt op 60 duizend per jaar. Voor het laatste kwartaal van 2015 wordt een aantal van ruim 20 duizend eerste asielverzoeken geraamd. Voor de prognose wordt dus aangenomen dat beleidsmaatregelen volgend jaar, over het hele jaar bezien, tot een beperkte daling van de instroom ten opzichte van het huidige niveau leiden. Vanaf 2017 wordt aangenomen dat het aantal asielverzoeken sterker gaat teruglopen en in

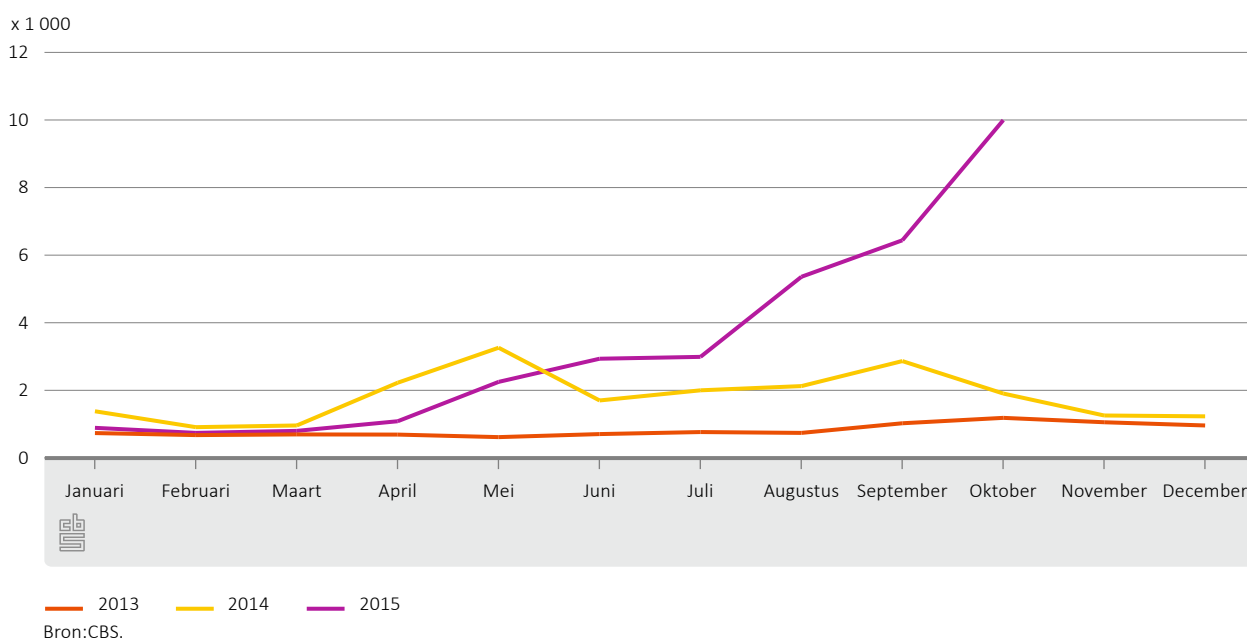
2018 terug is op het niveau van 2014: 20 duizend eerste asielverzoeken per jaar. Voor de langere termijn wordt geleidelijk aangesloten op de veronderstellingen voor de asielmigratie uit de laatste bevolkingsprognose, waarmee het aantal asielverzoeken en toekenningen weer rond het niveau van voor 2013 zou liggen.

Het beleid heeft ook invloed op de toekenningspercentages en op het aantal nareizigers dat wordt toegelaten. Dit bepaalt het aantal asielmigranten dat zich uiteindelijk per (eerste) asielverzoek in Nederland vestigt. Momenteel ligt dit op 1,3. Voor de prognose is verondersteld dat het toekenningspercentage geleidelijk daalt van 70 procent in 2015 naar 50 procent vanaf 2019. Het aantal asielmigranten per eerste asielverzoek zou daardoor teruglopen tot 0,9.

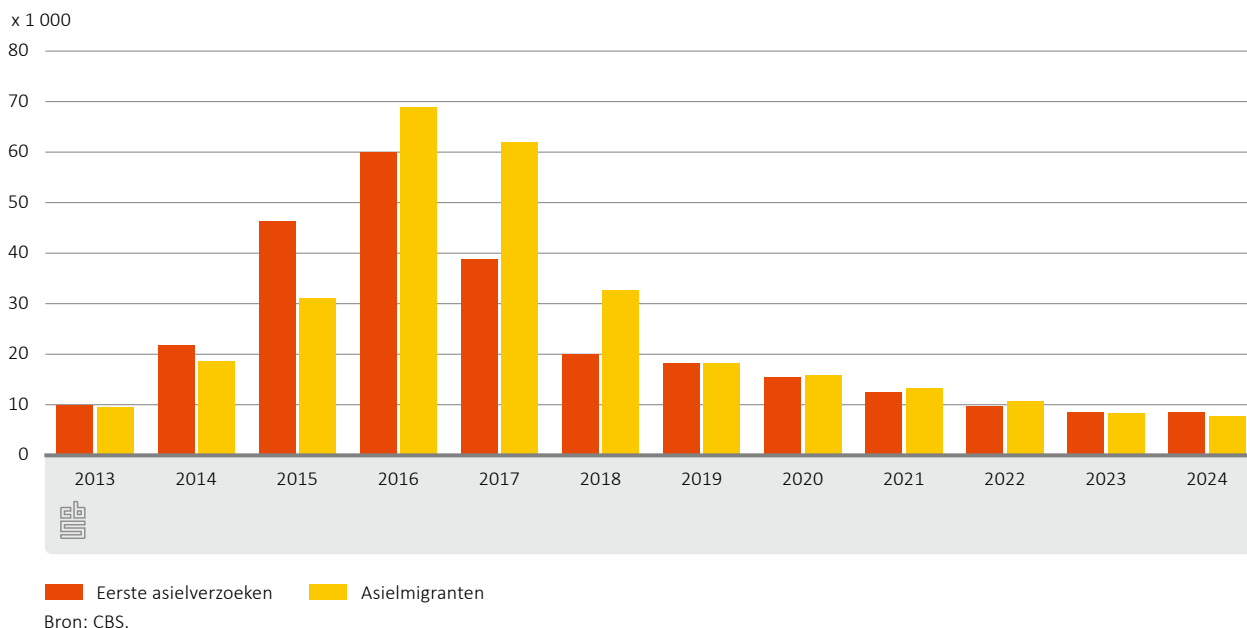
De gebruikte veronderstellingen sluiten aan bij die van de Europese Commissie (Europese Commissie, 2015). Ook de onderzoekers van de commissie nemen het derde kwartaal van 2015 als uitgangspunt voor de asielinstroom naar de EU in 2016 en veronderstellen dat vanaf 2017 dalingen inzetten. Het ministerie van Veiligheid en Justitie gaat voor de begroting van 2016 uit van iets minder dan 60 duizend asielzoekers inclusief nareizigers, evenveel als in 2015 (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2015). Volgens de prognose zal dit cijfer op 85 duizend liggen. Het verschil komt deels doordat het ministerie een sterkere daling van het aantal eerste asielverzoeken veronderstelt, deels doordat het een langere vertraging tussen het eerste asielverzoek en het arriveren van de nareizigers aanneemt, waarmee het aantal nareizigers in 2016 lager uit zou komen dan volgens de prognose.

Grafiek 3.3.2 toont het veronderstelde aantal eerste asielverzoeken per jaar en het resulterende aantal asielmigranten in de bevolking. Voor 2016 worden bijna 70 duizend asielmigranten voorzien en voor 2017 nog ruim 60 duizend. In 2018 volgt een halvering, waarna het aantal geleidelijk afneemt. Vanaf 2023 gaat de kernprognose uit van een structureel niveau van 8 duizend asielmigranten per jaar, wat aansluit bij het gemiddeld aantal asielmigranten per inwoner in Noordwest-Europese landen in de periode 2002–2013 (Van Duin, Stoeldraijer en Ooijevaar, 2015).

3.3.1 Eerste asielverzoeken, januari 2013–oktober 2015

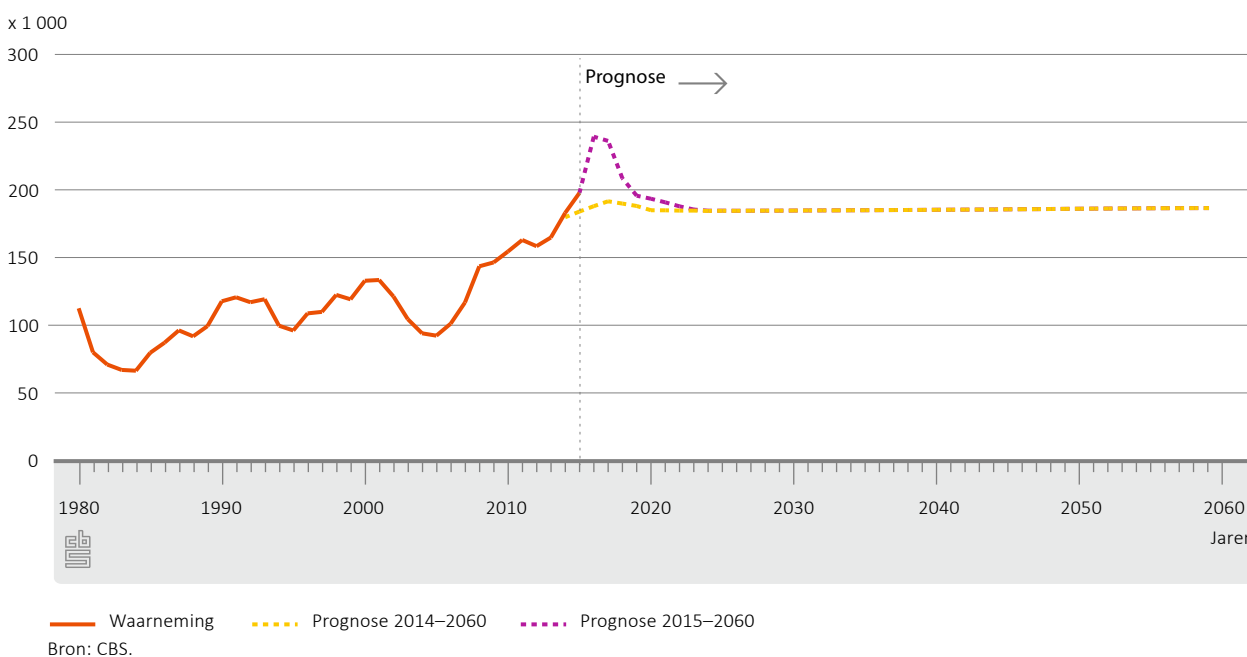

3.3.2 Eerste asielverzoeken en asielmigranten, waarnemingen en veronderstellingen

In 2015 vestigden zich naar schatting 198 duizend immigranten in Nederland, 14 duizend meer dan in de bevolkingsprognose was voorzien. Bijna de volledige afwijking is toe te schrijven aan de toegenomen asielmigratie. Bij de andere immigranten waren de prognosefouten klein. Het aantal Nederlandse emigranten dat als immigrant uit het buitenland terugkeerde kwam overeen met de prognose, de immigratie uit westerse landen werd met 2 duizend onderschat, de niet-asielmigratie uit niet-westerse landen met ongeveer 2 duizend overschat. Omdat deze afwijkingen klein zijn, zijn de veronderstellingen voor de niet-asiel-immigratie vanaf 2016 niet aangepast ten opzichte van de bevolkingsprognose van vorig jaar.

3.3.3 Immigratie; waarneming, prognose 2015–2060 en prognose 2014–2060

Voor 2016 en 2017 voorziet de kernprognose tegen de 240 duizend immigranten, ongeveer 50 duizend meer dan volgens de prognose uit 2014. Voor 2016 betreft dit deels mensen die zich nu al in de asielopvang in Nederland bevinden, maar nog niet bij een Nederlandse gemeente zijn ingeschreven. Na 2017 wordt een daling van de immigratie verwacht als gevolg van beleidsmaatregelen om de asielinstroom terug te dringen. Vanaf midden jaren twintig wordt uitgegaan van structureel 185 duizend immigranten per jaar.

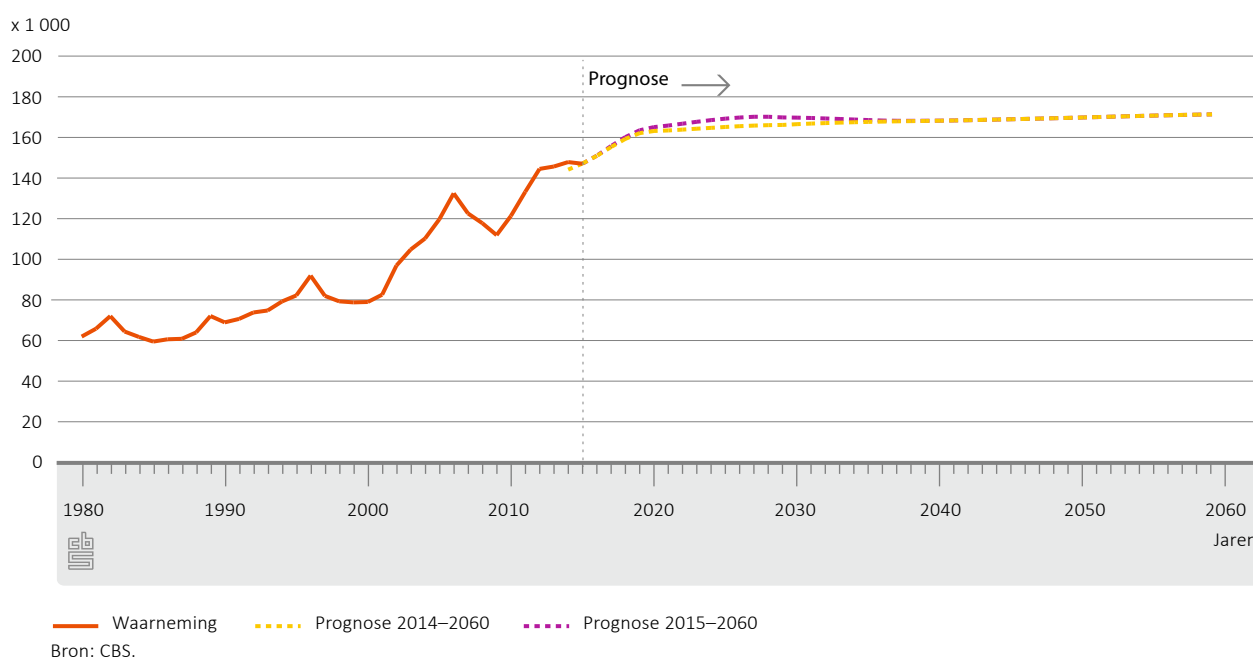
3.4 Emigratie

De prognose voor de emigratie sloot goed aan bij de waargenomen ontwikkelingen. In 2015 emigreerden 47 duizend inwoners van Nederland die hier waren geboren, en 100 duizend die geboren waren in het buitenland. De bevolkingsprognose was uitgegaan van respectievelijk 46 duizend en 101 duizend. De bijstellingen in de emigratieaantallen in de kernprognose hebben te maken met het deel van de extra asielmigranten dat na een aantal jaren weer uit Nederland zal vertrekken. Daarbij kan het gaan om terugkeer naar het land van herkomst, maar ook om vertrek naar andere landen, bijvoorbeeld andere lidstaten van de EU. Van de 21 duizend emigranten sinds 1995 die in Irak, Afghanistan of Syrië waren geboren en waarvan de bestemming bekend is keerde slechts 35 procent naar het eigen geboorteland terug.

In de kernprognose wordt het emigratiegedrag van de asielimmigranten uit 1995 als uitgangspunt genomen. Van deze groep was na zes jaar 9 procent geëmigreerd en na twaalf jaar een kwart. Verondersteld wordt dat uiteindelijk een derde vertrekt.

Het jaarlijkse aantal emigranten loopt naar verwachting op tot structureel 170 duizend per jaar op de lange termijn, overeenkomstig de veronderstellingen uit de bevolkingsprognose. Vooral in de jaren twintig en dertig wordt nog wel meer emigratie verwacht dan volgens de vorige prognose. Het verschil loopt op tot maximaal 4 duizend extra emigranten per jaar rond 2027.

3.4.1 Emigratie; waarneming, prognose 2015–2060 en prognose 2014–2060

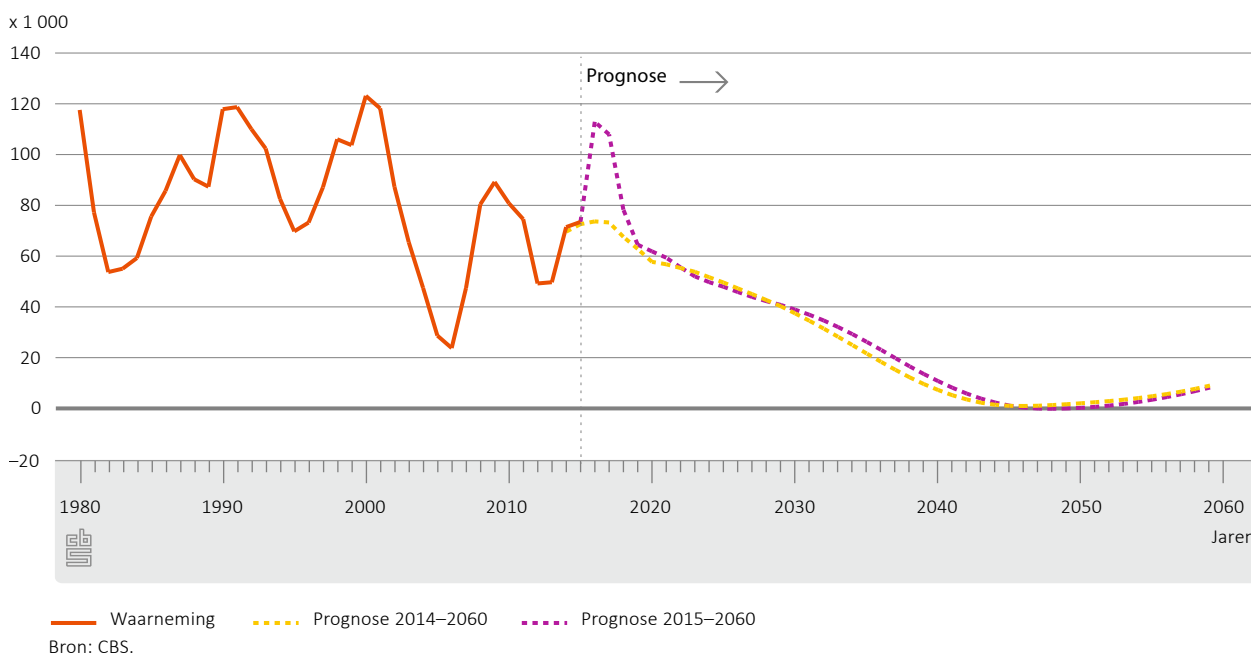
3.5 Bevolkingsontwikkeling 2015–2060

Het extra uitstel van geboorten en de hoge sterfte in 2015 leiden op korte termijn tot een aanmerkelijk lagere natuurlijke aanwas (geboorte minus sterfte) dan in de bevolkingsprognose van 2014 was verwacht. Op de langere termijn wordt juist een iets hoger geboorteoverschot voorzien, vanwege een hoger aantal geboorten als gevolg van de extra immigratie in combinatie met lagere sterfte door de aangepaste verwachtingen voor de levensduur. Het omslagjaar van natuurlijke groei naar natuurlijke krimp verschuift in de nieuwe prognose van 2037 naar 2038.

Het migratiesaldo, het aantal immigranten minus het aantal emigranten, piekt naar verwachting in 2016 op bijna 90 duizend. Vanaf 2018 wordt een scherpe daling voorzien als gevolg van afnemende asielmigratie. Rond 2030 ligt het migratiesaldo volgens de kernprognose iets lager dan volgens de bevolkingsprognose, door voormalige asielmigranten die weer uit Nederland vertrekken. Voor de lange termijn wordt uitgegaan van een migratiesaldo van gemiddeld 16 duizend per jaar, conform de bevolkingsprognose.

Voor 2016 wordt een bevolkingsgroei van ruim 110 duizend voorzien. De laatste keer dat de bevolkingsgroei op dit niveau lag was in 2001. Binnen een paar jaar daalt de groei naar verwachting weer naar het niveau dat in de bevolkingsprognose van vorig jaar werd voorzien. Volgens de prognose komt de bevolkingsgroei rond 2045 vrijwel tot stilstand, om daarna weer iets aan te trekken.

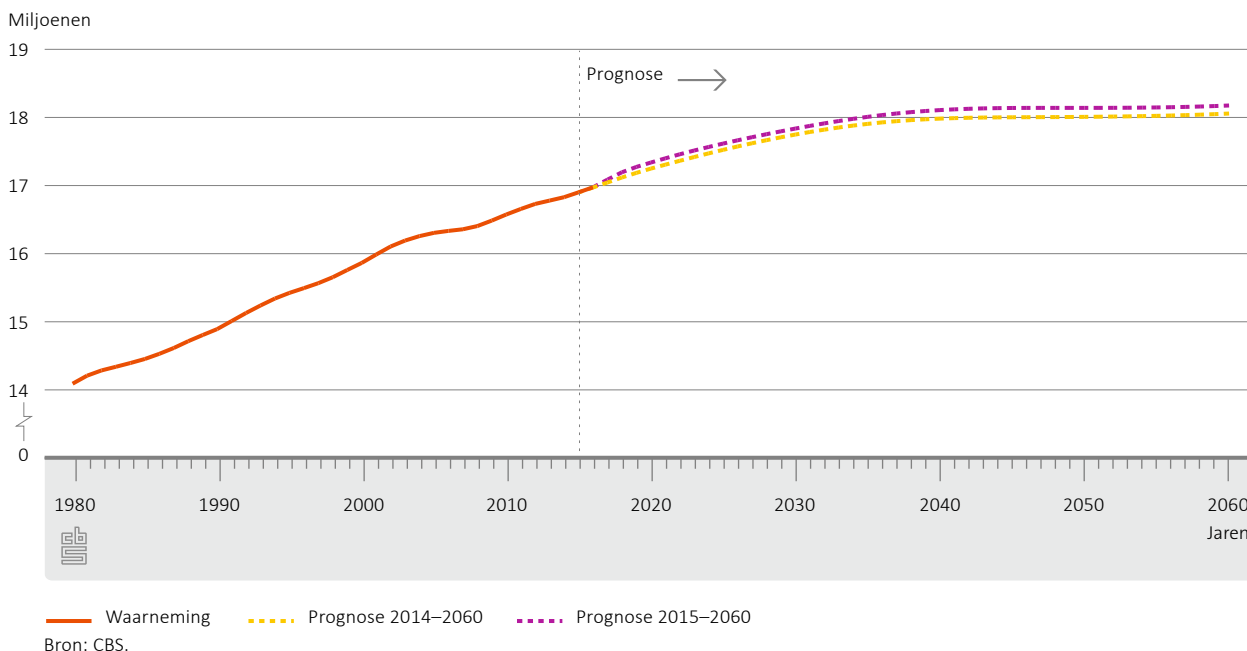
3.5.1 Bevolkingsgroei; waarneming, prognose 2015–2060 en prognose 2014–2060

In de eerste helft van 2016 passeert het inwonertal van Nederland naar verwachting de 17 miljoen. De grens van 18 miljoen inwoners wordt volgens de huidige inzichten negentien jaar later overschreven, in 2035. In 2060 telt Nederland naar verwachting 18,2 miljoen

inwoners. De bijstellingen in de prognose betekenen dat Nederland over tien jaar volgens de nieuwe berekeningen ongeveer 90 duizend meer inwoners heeft dan eerder werd verwacht. In 2060 is het verschil opgelopen tot 120 duizend.

3.5.2 Inwonertal; waarneming, prognose 2015–2060 en prognose 2014–2060

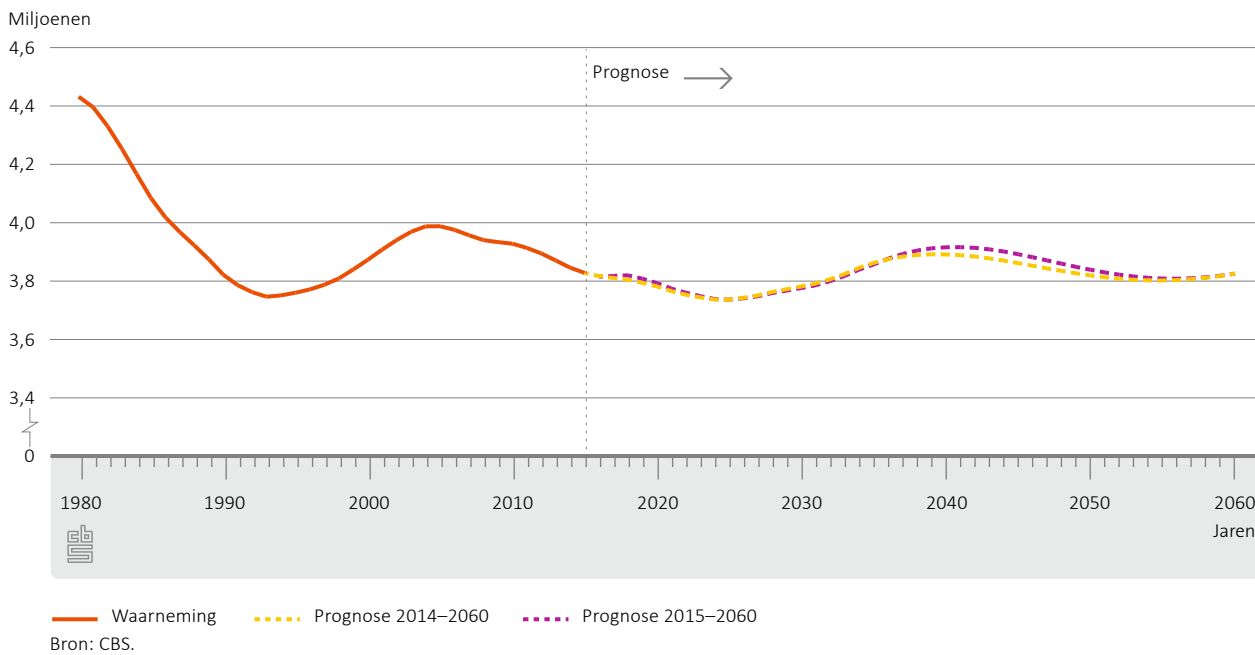

Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar beweegt de komende jaren naar verwachting tussen de 3,7 en 3,9 miljoen. Onder asielmigranten bevinden zich, vergeleken met andere immigrantengroepen, relatief veel kinderen en jongeren. Toch is er voor de leeftijdsgroep tot 20 jaar slechts een beperkte opwaartse bijstelling ten opzichte van de bevolkingsprognose voor de komende vijf jaar, omdat de geboorteverwachtingen zijn verlaagd

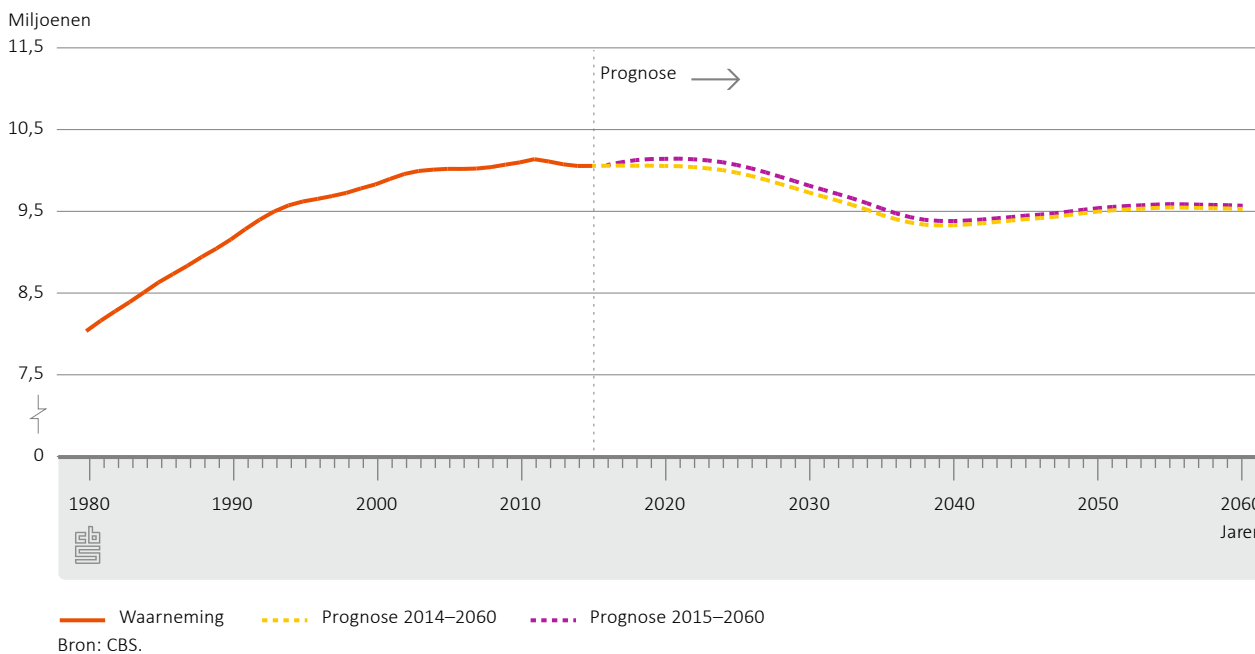
Voor de 20- tot 65-jarigen wordt onder invloed van de extra immigratie tussen 2015 en 2021 een stijging met bijna 90 duizend personen voorzien, tot 10,2 miljoen. In de bevolkingsprognose werd nog een daling met enkele duizenden verwacht. Na 2021 daalt de omvang van deze bevolkingsgroep tot een dieptepunt van 9,4 miljoen rond 2040. Dat aantal ligt ongeveer 50 duizend hoger dan volgens de bevolkingsprognose.

Het aantal 65-plussers loopt naar verwachting op van 3,0 miljoen nu naar maximaal 4,8 miljoen rond 2040. Vergeleken met de bevolkingsprognose voorziet de kernprognose 50 duizend meer 65-plussers in 2040 en 80 duizend meer in 2060.

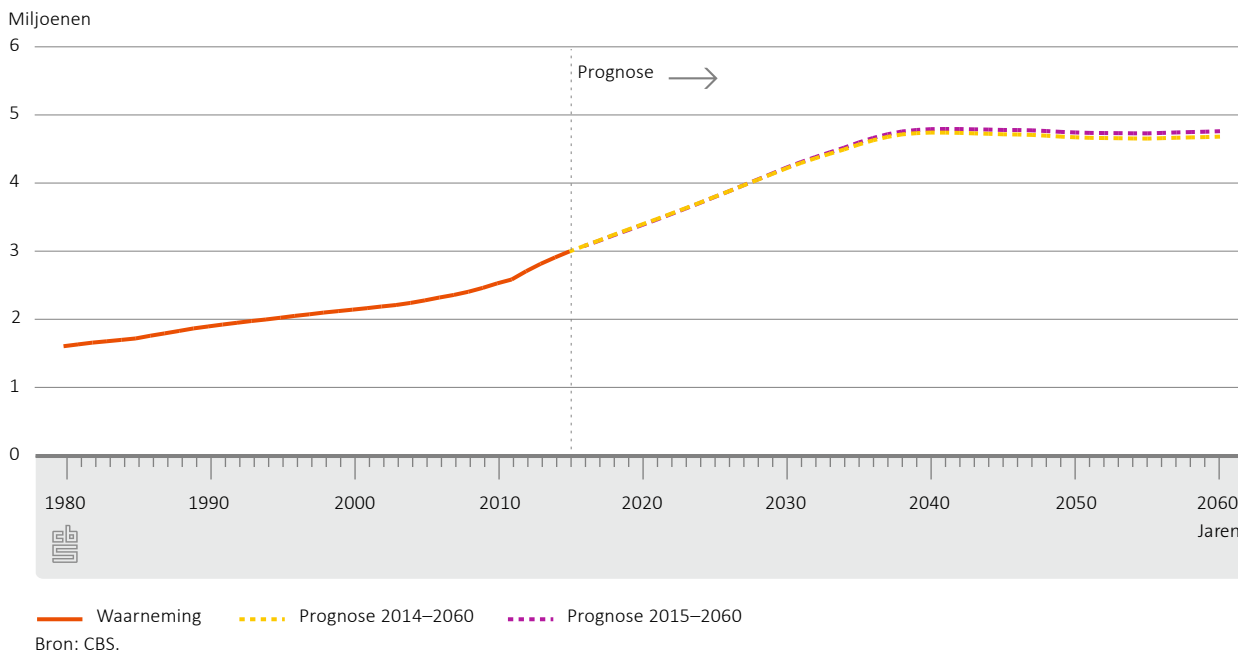
3.5.3 Aantal 0- tot 20-jarigen; waarneming, prognose 2015-2060 en prognose 2014-2060

3.5.4 Aantal 20- tot 65-jarigen; waarneming, prognose 2012-2060 en prognose 2013-2060

3.5.5 Aantal 65-plussers; waarneming, prognose 2012–2060 en prognose 2013–2060

Literatuur

CBS (2015), CBS: meer ouderen overleden in de winter, nieuwsbericht 1-6-2015.

Duin, C. van, L. Stoeldraijer en J. Ooijevaar (2015), Bevolkingsprognose 2014–2060, veronderstellingen migratie, Bevolkingstrends 2015 nr.6.

Duin, C. van en L. Stoeldraijer (2014), Bevolkingsprognose 2014–2060: groei door migratie, Bevolkingstrends, december 2014.

Janssen, F., L. van Wissen en A. Kunst, 2013, Including the smoking epidemic in internationally coherent mortality projections, Demography 50(4): 1341–1362.

Europese Commissie (2015), European Economic Forecast Autumn 2015, European Economy Institutional paper 011, blz. 48–50.

Europese Raad (2015), Meeting of heads of state or government with Turkey -EU-Turkey statement, 29/11/2015, Press office - General Secretariat of the Council.

Ministerie van Veiligheid en Justitie (2015), Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (VI) voor het jaar 2016. Tweede Kamer, Vergaderjaar 2015–2016, Kamerstuk 34300-VI nr. G

Stoeldraijer, L., C. van Duin, F. Janssen (2013), Bevolkingsprognose 2012–2060: model en veronderstellingen betreffende de sterfte, Bevolkingstrends, juni 2013.

Tweede Kamer (2015), Brief van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, Vergaderjaar 2015–2016, Kamerstuk 19637, nr.2077.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2014–2015	2014 tot en met 2015
2014/2015	Het gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2015
2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2014 en eindigend in 2015
2012/'13–2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2012/'13 tot en met 2014/'15

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

Studio BCO, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2015.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.